

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ

"Балалар кітапханасы" бағдарламасы аясында
жазғы демалыс кезінде
«Жаз, кітап, мен – Достармыз!»
атты іс-шараларды ұйымдастыруға арналған

ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

1-11 сынып

ӨТКІЗУ УАҚЫТЫ:

2024 жылғы 1 маусымнан 31 тамызға дейін.

Құрметті балалар!

Бізбен бірге кітап қиял әлеміне ұмытылмас экскурсиялар жасауды ұсынамыз. Сіз жазғы демалыс кезінде бізбен достасып, көптеген, қызықты, тартымды іс-шаралармен айналысып, барлық құрдастарыңызға ерекше жазғы демалыс-2024 жыл туралы айтасыз деп үміттенеміз!!!

1. Кітапханаға немесе кітап дүкеніне барыңыз немесе жақын досыңыздың жеке кітапханасымен мұқият танысыңыз.
2. Өзіңізге ұнайтын кітаптардың тізімін жасаңыз және олардыңэмблемасын салыңыз.
3. Өз таңдауыңызға сай кітаптардытаңдап алыңыз немесе үлкендердің көмегіне жүгініңіз. Біз сіздерге таңдау жасауға көмектесеміз! (кітаптардың тізімін төменде табасыз).

СІЗДІҢ КІТАП ӘЛЕМІНЕ ТАРТАТЫН МИССИЯҢЫЗ:

1

Өзіңізді жаңа нәрсе жасауға шақырыңыз және бұрыннан кейінге қалдырған нәрсені жасаңыз!

3

Жақсы көңіл-күймен бастаңыз, демалыс атмосферасын және нағыз жазғы демалысты құрыңыз!

2

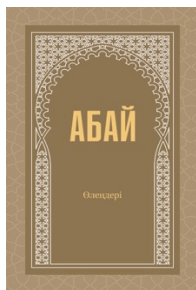
Жазды қызықты және пайдалы өткізіңіз!

4

Оқу, жасау, сурет салу, сюжеттер, оқығандар туралы әңгімелер ойлап табу!

1-4 сынып үшін ұсынылған әдебиеттер:

1. Балаларға арналған ертегілер

2. Абай Құнанбайұлы
Өлеңдер

3. Молдахмет Қаназ
«Чика – Дабылдың баласы»

4. Ахмет Байтұрсынұлы
«Маса» өлеңдер, мысалдар

5. Смағұл Елубай
«Балалық шақ баяны»

6. Қазақ халық ертегілері

7. Бердібек Соқпақбаев
«Балалық шаққа саяхат»

8. Нұрдәулет Ақыш
«Нағыз әже қайда»

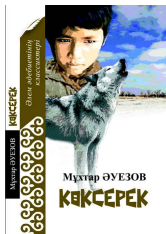
9. Александр Пушкин
«Сұлтан патша туралы ертегі»

10. Николай Носов
«Дымбілмес пен достарының хикаялары»

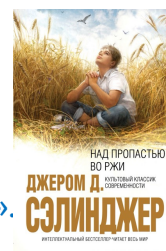

5-9 сынып үшін ұсынылған әдебиеттер:

1. «Батырлық жыр-дастандар (Алпамыс батыр, Қобланды батыр, Қамбар батыр, Ер тарғын)
2. Абай Құнанбайұлының шығармалары
3. Әуезов М. «Көксерек»
4. Шерхан Мұртаза «Ай мен Айша»
5. Оралхан Бөкей «Мұзтау»

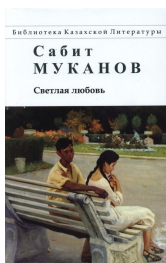

6. Бауыржан «Ұшқан ұя»
7. Әзілхан Нұршайықов «Ақиқат пен аңыз»
8. Мұқағали Мақатаев «Отан»
9. Д.Свифт «Гулливердің саяхаттары»
10. Спаркс Н. «Күнделік»
11. Сэлинджер Д. «Жар жағалаған жалғыз».

10-11 сынып үшін ұсынылған әдебиеттер:

1. Әуезов М. «Абай жолы»
2. Жүсіп Баласағұн «Құтты білік»
3. Шоқан Уалиханов «Жарық жұлдыз»
4. Әсет Найманбаев «Перизат»
5. Жүсіпбек Аймауытов «Ақбілек»
6. Сәбит Мұқанов «Мөлдір махаббат»
7. Саттар Ерубаев «Мәңгілік өмір»
8. Мұхтар Шаханов «Эверестке шығу»
9. Шешендік сөздер

10. Немат Келімбетов «Үміт үзгім келмейді»
11. Мұқағали Мақатаев «Менің ғасырым»
12. Дулат Исабеков «Ай-Петри ақиқаты»
13. Дархан Қыдырәлі «Мұстафа»
14. Нұршайықов Ә. «Махаббат қызық мол жылдар»
15. Жұбан Молдағалиев «Мен қазақпын»
16. Вальтер Скотт «Айбынды батыр Айвенго»
17. Лондон Д. «White Fang - Ақ азу»

БІЗ ҚҰМАРЛЫҚПЕН ЖӘНЕ БАР ЫҚЫЛАСПЕН ОҚИМЫЗ! БІЗДІҢ ҰРАНЫМЫЗ: ҚОРШАҒАН ӘЛЕМДІ БІРГЕ ТАНУ.

1. Сіздерге оқуға арналған 10 кітапты ұсынамыз.
2. Сіз тізімделген кітаптардың ішінен таңдап, осы кітаптарды жаз бойы маусым, шілде, тамыз айларында оқисыз. Бұл сіздің ең сүйікті кітаптарыңыз болсын!
3. Оқыдыңыз ба? Керемет! Оқығандарыңыз туралы өз пікіріңізді құрдастарыңызбен бөлісіңіз. Ол үшін есептер үшін арнайы хабарлама жасалады: TikTok, кітаппен фотосуреттер үшін - instagram, booktrailer, Facebook, жеделхаттар және т. б.
4. Демалыста кітап оқып, жазғы фотосуретті есте сақтаңыз! Және оны сынып тобына және әлеуметтік желілерде орналастырыңыз.
5. Ата-анаңызбен, тәрбиешілеріңізбен немесе құрдастарыңызбен бірге оқырман күнделігін бастаңыз:

(Күнделіктің ең қысқа нұсқасы-оқылған кітаптардың тізімі. Сіз күнделікке өз әсерлеріңіздің жазбаларымен, дәйексөздермен толықтыра аласыз, олар кейіннен эссе үшін пайдалы болуы мүмкін. Егер әдебиет мұғаліміне сұрақтар туындаса, оларды да жазыңыз. Оқу күнделіктерін жүргізудің бірыңғай стандарты жоқ, таңдау мұғалім, балалар мен ата-аналарға байланысты.)

- кітаптың авторы, атауы;
  - сізге не ұнады, қандай кейіпкерлер сізге ұнады және қайсысы керісінше жағымсыз сезімдер тудырды;
  - сіз өзіңіз салған суреттерді қоса аласыз;
  - кітапты оқуға қанша уақыт кетті (оқудың басталу және аяқталу күні)
6. Әлеуметтік желілерде **#Жаз-кітап-мен-Достармыз!**, **#Лето-книга-я-Друзья!** жалпы хэштегін іске қосыңыз

Орындауға болатын 5 қарапайым тапсырма:

1. **Үйде оқуды жайлы және жағымды етіңіз!** Сіз әдетте қайда оқисыз (жауабын алдын-ала білемін), дегенменде? Сіз жайлы оқу орнын жасағыңыз келе ме? Содан кейін жаз-үйді өзгертудің тамаша уақыты!

Кез - келген идея жұмыс істейді: әдемі жастық, шай немесе кофе шыныаяқтарын, жайлы көрпе немесе кітап стендін, кез-келген басқа аксессуарларды сатып алуға болады. Өзіңіздің шығармашылық идеяңызға сай үйде оқу бұрышын жасап, өз қолыңызбен әдемі етіп безендіруге болады.

2. **Демалыста кітап оқып, жазғы фотосуретті есте сақтаңыз!** Және оны сынып тобына орналастырыңыз.

3. **Егер сіз ата-анаңызбен демалуға кетсеңіз, жолға қызықты кітап әкелуді ұмытпаңыз!!!** Бізге "саяхатшы" кітабыңызды көрсетіңіз! Жазғы демалыс кезінде кітаптың суретін түсіріңіз! Жаз және кітап тақырыбындағы кез-келген шығармашылық тәсіл қабылданады!

4. **Сүйікт кітап кейіпкерінің портретін салыңыз, кітап қайырымдылығы-кітап сыйлаңыз!** Алдыңғы тармақтың жалғасында-қосымша кітаптарды қалалық кітапханаға немесе басқа мекемеге (қарттарүйі, балабақша) апаруға болады. Немесе кітапты достарыңызға немесе жақындарыңызға беріңіз!

Бұл да өте жағымды және жақсы көңіл-күй сыйлайды!

5. **Кітап үшін жаңа бет белгі сатып алыңыз немесе қолдан жасаңыз!**

Сіз әлемдегі ең әдемі және қолайлы бет белгіні жасай аласыз, ол ә руақытта сізге тек қуаныш сыйлайтын болады!

10-11 сыныптарға арналған қосымша үй тапсырмасы

Құрметті балалар! Сіздер қазірдің өзінде ересек болғандықтан, сіздерге үй тапсырмасын ұсынамыз.

Шығармаларда оқылған ақпаратты «борт журналы», «екі бөлімді күнделік» түрінде беруге болады.

«Борт журналы» – тақырыпты оқып-үйренуде өз ойларыңызды жазуға үйретудің әртүрлі әдіс-тәсілдерін қамтитын жалпылама атауы.

«Борт журналы» қарапайым түрде мәтінді оқу алдында және оқу материалымен танысқан соң қолданылады. Оқушылар келесі сұрақтарға жауап жазады:

- *Бұл тақырып бойынша мен не білемін? (Табиғат туралы, жануарлар туралы, автор туралы, тақырыбы туралы).*
- *Мәтіннен қандай жаңалық білдім? Менің есімде не қалды? Мені не таң қалдырды?*

Мәтіндегі негізгі ойларды кездестірген кезде, оларды журналға жазу керек. Оқу кезінде, үзілістер мен тоқтаулар кезінде оқылатын тақырыпты әлемге деген көзқарасыңызбен, жеке тәжірибеңізбен байланыстыра отырып, журналдың бағандарын толтырыңыз.

Осындай жұмыстарды орындай отырып, мұғалім сізбен бірге барлық процестерді кейінірек қолдануға болатындай етіп көрсетуге тырысады.

Екі бөліктен тұратын күнделік - бұл мәтіннің мазмұнын жеке тәжірибеңізбен байланыстыруға мүмкіндік беретін әдіс. Сабақта мәтінді оқу кезінде қосарлы күнделіктерді қолдануға болады, бірақ бұл әдістемемен жұмыс әсіресе үйде мәтіннің үлкен көлемін оқу тапсырмасы берілгенде нәтижелі болады. Бұл келесідей көрінеді:

- *Дәйексөз:*
- *Пікір:*

10-11 сыныптарға арналған қосымша үй тапсырмасы

Оқыған кітапқа қысқаша пікір жазуға болады.

- Бұл рас па...?

Жазбаша жауап бергіңіз келетін сұрақтарды таңдаңыз. Осы сұрақтарға жауап жазыңыз.

Оқыған мәтінді түсіну үшін «синтез кестесін» пайдаланыңыз. Мәтінді оқымас бұрын кестенің бірінші бағанына мәтінде түйінді болады деп ойлайтын түйінді сөздер мен сөз тіркестерін жазуға болады. Содан кейін біз мәтінді оқу кезінде ескертпелер жасауды ұсынамыз (сізді қызықтыратын дәйексөздерді, сөздерді, мәлімдемелерді жазу).

Үшінші бағандағы мәтінді оқып болған соң, өз түсініктемелеріңізді жасап, ой елегінен өткізу.

- Негізгі сөздер (мәтінді оқу алдында).
- Мәтіннен үзінді (дәйексөздер).
- Бұл дәйексөз мен үшін неліктен маңызды (ойлар, пайымдаулар).

Кітапқа шолу жазсаңыз жақсы болар еді.

**Жазғы оқуыңызды жақсы және
пайдалы өткізіңіз!**

Құрметті ата-аналар мен педагогтар!

Бүгінгі балалар аз оқиды, сондықтан біздің негізгі міндет - жаз мезгілінде көлемді шығармаларды оқып, оларды келесі оқу жылына қалдырмауды қадағалау. Баланың алдын-ала оқып, содан кейін ұмытып кетуінен қорқудың қажеті жоқ. Баланы еркін оқуға қызықтырыңыз. Егер кітап әлдеқашан оқылған болса, онда кейбір үзінділерді еске түсіріп, оқушының жадындағы ақпараттарды жаңарту тиімді әрі үнемді.

Оқу-бұл ең алдымен баланың кітаппен қарым-қатынасы, жеке іс-әрекетінің көрінісі.

Бірақ егер бала сапарға шықса, аудиокітапты тыңдауға да рұқсат етіледі. Электрондық кітап форматы да мүмкін. Әрине, бұл төтенше шара, бірақ мектеп кітапханасында қажетті кітап жоқ, ал аудандық кітапханада оны тек он күнге беруге болады, содан кейін жазылымды ұзарту немесе кітап тапсыру қажет. Егер отбасы демалысқа кетсе, бұл өте ыңғайсыз. Мұндағы ұсыныс бір жақты: ең бастысы-шығармамен танысу, ал қағаз тасығыштан емесе электронды түрде бұл басқа мәселе.

Сіз үшін керемет ойын-сауық!!!

Сіздің жазыңыз көптеген жылдар бойы есте қалсын!!!

Балаңыз үшін сәтті оқудың бірнеше ережелері бар:

1. Есіңізде болсын, кітапты жаза ретінде қолданбаңыз! «Кітап оқы» деп Сіз Баланың ойынын үзе алмайсыз. Бұл жерде баланың өзі қалауымен оқығаны маңызды. Ол үшін ата-аналар немесе тәрбиешілер сабақтан тыс уақытта әр түрлі әдістерді қолданады. Мысалы, ересек адам оқи бастайды-баланы оқуды жалғастыруды сұрайды; суреттің астындағы кішкене мәтінді оқуды сұрайды, қалған мәтінді ересек адам оқиды; олар кітапты бүкіл отбасымен оқиды (әкесі бастайды, анасы жалғастырады, бала аяқтайды).
2. Баланың өз қалауымен оқу үшін ересектерге мүмкіндігінше көп оқу керек. Отбасында ереже орнатыңыз: ұйықтар алдында ересек адам міндетті түрде жарты сағат бойы қызықты кітап оқиды.
3. Үйде (отбасында) оқылған кітаптарды талқылауды ұйымдастырыңыз (кім не оқыды, не қызықтырды, таңқалдырды, бөлісуге дайын). Бұл пікір таластарға баланың да қатысуы маңызды.
4. Ұзақ сапарларда (автомобильде, пойызда, ұшақта) балаңызға аудиокітапты тыңдауға шақырыңыз. Онымен кейіпкерлердің қайсысы ұнағанын талқылаңыз, ол осы автордың кітабын тағы да тыңдағысы келетін сұраңыз.
5. Кітаптардың тізімі-ұсыныс ретінде болуы керек. Тек ата-ана ғана балаларының қалауын біле алады, сондықтан бұл тізімді пайдалануға немесе оны сіздің балаңыз оқығанды ұнататын кітаптарымен толықтыруға құқылысыз.

